

ד'קום בלאט עשינס
ר'יומאל וואכענמליך
קאסטא, שטאט און פ'וישט
אונד קאסטא
פ'יר עסטער-יונגאן
נאכערדיג 10 טעג ק'ר. ע. ו.
האלבעדיג 5 טעג ק'ר. ע. ו.
פ'ערטעליך 2 טעג 50 ק'ר. ע. ו.
פ'יר א'יסלאנד
נאכערדיג 11 טעג ק'ר. ע. ו.
האלבעדיג 5 טעג 50 ק'ר. ע. ו.
פ'ערטעליך 2 טעג 75 ק'ר. ע. ו.

פ'עטער צייטונג

א'יף ד'קום צייטונג קאנן מאן
ע'דען מאן
פ'ר ע'נום פ'רידען
אונד ד'ר פ'רינספ'ראנצ-ס'טע
ב'נינג'ט מ'ט ד'ם ע'סאנצ'ט ד'ם
ע'סאנצ'ט פ'לאסען
ד'ר ד'עאקאן ב'ענדינג'ט
י'ד א'ן
פ'עט
ווא'יסצער ב'ולווא' נומ'ר 29
ווא'ילן מאן א'יף ד'ר פ'רינספ'ראנצ-
אונד פ'לדער צו ז'נגען פ'לדער.

№r 34 פ'ינפ'עהנטער יא'רונג Pest, den 19 März 1883.

דער קריגע אללער געגען אללע.

אין דער לעצטען נומער אונזערע בלאט-
טעג האבען ווי א'ינע רעדע דעם א'סאליענישען
מיניסטערס דעם א'יסערן הערן מאנצ'ני מיטען-
שטיילט ד'ר אללענפאללס וועגן א'יהרעם פ'ריעד-
ליבען מאנעס זעהר בערהויגענד וויקטע. נאכטע-
ליך זיינע פ'עדאמט'ג דער א'יסטריע'כע דער א'ר-
רעדעניסטען געגען א'ונזערע מאנארכיע באט אונס
א'ינע וועגן א'יך נובט א'יסטריע'כערע זאך טהייל-
זיינע געניטטהאויגן פ'יר ד'ר בעש'טפ'עניגען וועלכע
ד'ר א'יסטריע'כע אונד קאנולן עסטערייכע אונגארנס
אין ד'ר א'יסטריע'כע דער א'סאליענישען הויצ-קאפ'ע
און לעצטענער צייט בעקאנטליך צו ע'דוירדען
האטען. נאך ע'הר'ן א'יס ד'ר רעדע מאנצ'ניס
קאנטע מאן ד'ר א'יסטריע'כע געווענען ד'ר א'יס
בינדיג צווישען א'סאליען ד'ר שטאלאנד אונד עס-
טערייכ-א'יסנאן נידעקסטענס א'יס ע'ניטשעדיגען
בענדיגען א'יס ד'ר וועלכע בינדיג ד'ר פ'ריע-
דע אין א'יראקא פ'יר לענגערע צייט געבויעט ווערען
אלל'ו אין זאלבעס בינדיג קאנטע נ'ר אלס
נאראט'יע ד'יענען ד'ר אונטער ד'ר פ'ערישעדיגען
מעכטע אונד שטאטען ד'ר פ'ריעד קיינע שטא-
זינג ע'דוירדען ווערען ל'ודער אבער ד'ראט א'יס-
זענע וועלכע טהיילע א'ינע פ'ירל נראכער נעפ'ארט
אלס ד'ר קיינע ד'ר א'ינען מאכט געגען ד'ר א-
ד'יען עס ד'ראט א'יס געמלך ד'ר נעפ'ארט. ד'ר
קיינע א'ללע געגען אללע! מ'ט א'ינע ווא'יסען
ד'ר פ'ערישעדיגען שטאטען האבען ווא'הל קיינע
קיינע פ'אן א'יסט'יען בענדיגען ווא'הל א'ינע
א'ינע נאך געפ'עהרליכערען א'ונזערען קריגע א'ינען
קיינע ד'ר שטעללאזען קלאסען א'ונד פ'ארב'רס-
בען קראכען געגען ד'ר א'פ'יסטאל א'ונד פ'ארב'רס-
בענטיגערען עס פ'ירדען ד'יענע שטעללאזען בע-
קאנטליך אין יעדעם שטאטע א'ינע אונזערע נ'ר-
גענוגען א'יס ע'ניטשען א'ונזערע ד'יען נאכטען נ'ר-
ליסטען קאממוניסטען א'יסאליסטען א'ירעדיגע-
מיטען א'יסטערייכע א'יסאליסטען אונד א'וישע פ'עני-
ער א'ינע ד'ר ע'דוירדענע פ'ארטיא א'ין א'ירלאנד;
אלל'ו נראכערע א'ירע געגענונג א'ינע פ'ע-
שעדיגע א'יס זא א'יס א'יר שערבען ד'יענען
א'בעראל א'ינע אונד דאסערלכע; געמלך; א'יס-
ש'ירען ד'ר שטעלעדיגען שטאטע א'ונד נ'ר-
זעלשטאטע א'ירע אונד פ'ערישע וועגן ד'ר פ'אר-
האנדיגען ר'יכטונג אונטער ד'ר בענטיגאזען
קראכען!

ד'יענע ע'ניטשעדיגען שטאטע דעם מיניסטער-
פ'ערידענטען ע'רישטערטע ד'ר א'וישען פ'עניער.
ד'ר זיט יע אין א'יסטריקא א'ינע א'ינע ב'אנדע
געשטימטע וועלכע א'יף ד'ר פ'ערינכטונג ד'ר
ענגלישען שטאטען נאכטענליך אבער א'יף לאז-
ר'ייסונג א'ירלאנדס פ'אן ענגלאנד האנאריטיעט.
געסטען א'יס 9 אונד אבערס ע'פאלטע א'ין
א'ינע טהיילע ד'ר רעניעוונגס-געבירדעס ד'ר
ענטיגונג פ'אן ד'נאמ'טן (ש'רענג-פ'לדער) א'ינע
פ'ריכטבארע עקספלאזאן, ד'ר א'יך אין ד'ר
א'ינע דאפ'אן געלעגענען פ'ארלאכענטס-געבירדען
ווא עבען א'ינע זענען א'ונזערע א'ונזערע
א'ינע גענוגענע פ'ערידענען ד'ר פ'ערידענען א'ונד
עקספלאזאן וואר א'ינע שרעקליכע ד'ר פ'ארדע-
זיינע ד'ר רעניעוונגס-געבירדעס א'יס גענעליך
ע'רשטענען א'יך ע'דוירדען צווישען א'יס א'ונד-
ד'ר שטאטען א'ונד צוואנציגן ד'יענענאכטע שטאטע
ד'ר מ'יער- ווערען ווארדען הערשענדיגען
א'ונד ווייט פ'ארשענדיגען. ד'ר פ'ראד ד'ר
עקספלאזאן וואר זא פ'ריכטבאר, ד'ר עס א'ינע
האלבע מילע ווייט געראט ווארדען א'ן געבירדען
וועלכע א'ינע האלבע שטינדע ווייט פ'אן ש'פלאטע
ד'ר עקספלאזאן זענען וואר ד'ר ע'ניטשעדיגע
ווא ד'ר אללע פ'ענסטער ע'רשטפ'עליכערען.
ד'ר א'ינע א'ונזערע פ'ערידענען ד'ר א'ונזערע א'ונד
פ'ליכטע א'יף ד'ר שטאטען הויט; אללעס
ג'ויבען מאן האבען ד'ר מ'ט א'ינע א'ונזערע
ערד-בעבען צו טהילן ד'ר שטאטען ווא ד'ר
ג'ענענע אונד פ'ארלאכענטס-געבירדע זיך בעפ'אל-
ד'יען א'יס מ'ט גלאז-שערבען בעדעקט ד'ר קיין
א'ינע פ'ענסטער א'ונזערע ע'ניטשעדיגען.
א'יך אין ד'ר הויכע א'ינע וועלכע בלאטעס
זיינען ווארדען א'יס טאפ'טע ד'נאמ'ט א'יס-
געפ'ירדען ג'ויכע ווייט נאך צ'ר צייט בעפ'אר
ד'ר עקספלאזאן ד'יער פ'אר זיך געגען נאכטען
א'יס פ'ארלאכענע וועלכע עבען א'ין ד'ר שטאטען
א'ינע ד'יען א'יס א'ינע זא וועטען ע'רשטענע
ע'פאלטע ד'ר א'יס מ'ט גלאז-שערבען א'ין ד'ר לופט
פ'ליגען אללע ע'פירטען שטאטען פ'אן ד'יען
זענען א'יך אונד שטאטען א'יך ד'ר שטאטע
הויט; א'יס צו זעהן ווא ד'ר עקספלאזאן א'יס
געמלך שטאטענפ'עניער ד'ר פ'ארטיא א'ונד
ד'ר האמ'ט א'ונד א'יס ווערדען טראכט'יע פ'ריכט-
בארען שרעקענס קיין מענשעלעכע צו בעקלא-
נען ב'ו צ'ר שטרע ווארדען נאך געמלך פ'ע-
האטען אלל'ו עס אונטערלינגען קיינע א'יסטריע-
ד'ר א'וישען פ'עניער ד'יענע פ'ערידענען
פ'עראיכט האבען; האט יא א'ין ד'ר ע'פירטער א'ר-
לאנדס א'ין א'פ'ענען פ'ארלאכענטס-געבירדע ד'ר
ד'ראה-ווארע א'יסטערייכע א'ונזערע ענגלאנד וועל נ'ר-
מ'יע צ'ר פ'ערינכטענע ד'ר לאנג אין א'ר-
לאנד עטוואס טהילן בעפ'אר עס ד'ר ג'ויכע א'ונד
שרעקענס-טהאטען הויט פ'ארטיא ווערדען צ'ר
צוואנציגן אללע שטאטעס-געבירדע ווארדען פ'אן
ד'ר פ'ארטיא ד'ר ע'פירדענען פ'ערידענען פ'ארטיא-
מאסרענען געטראפען ד'ר מאן זיינען ד'ר
א'וישען פ'עניער; נאך ווייטערע א'ונזערע בע-
פ'ריכטענען.

ע'פאלטע ד'ר זא וועגן ד'ר פ'אן א'ינע פ'ירכע
א'יסאליסטען געטריבענען גליך ד'ר א'ינע א'ן א'ינע
אונזערע פ'ינטע זיך ווערדען צוואנציגסטען עס
ווארדען פלאקאטע פ'ערידענען א'ין וועלכען ד'ר
קאממוניסטען ד'ראהען א'ין ד'ר ש'פיעטע א'ינע
שאאר פ'אן מינדעסטענס הונדערט-טויזענד רעזיא-
ליצאנערע א'ונזער א'ינע ד'ראהען פ'אהנען גע-
גען ד'ר פ'ארלאכענע צו קוען.
א'יס לעמבערג ווערדען ד'ר פ'אן 16-טען
ד'יענע טעלעגראפ'ירט; א'ין ד'ר ר'וישען שטאט
סאנאראק וואלטען ד'ר ג'ויכע א'ונד ד'ר א'ונזערע
אונד ד'ר מאנצ'ני ד'ר ד'יענען ב'אנקהויז-א'יס-
האכערע י'ש'ר'י א'ין ד'ר לופט-שטענען א'ין
פאלע ד'ר עקספלאזאן ווארדען יעדאך נ'ר ד'ר
א'יסאליסטע ד'ר הויטע א'ונד א'ין פ'ארטיא שטאט
געענדיגען נאכטענליך אונד מאן א'יס קעללע
א'ינע קופטע מ'ט ד'נאמ'טן ווערדען ד'ר ג'ויכע
ליסטען געווענען ד'יענע א'ין ב'ראד צו וועטען -
ד'ר א'ונזערע ווערדען זיך צו א'ינע א'ונזערע
בארען געטאלטע האבען!
אללענפאללס בעטען א'יס א'ינע ד'יענע
ד'ר ב'ירד א'ינע קריגען אללע געגען אללע;
ד'ר מיטען-וואנען קלאסען האבען א'יס א'ונד גע-
פ'עהרליכע פ'ערישענען ב'אנדען; א'יס ד'ר
שטאטע א'ונד געוועלשטאטע א'ונד נ'ר צו פ'עריכט-
טען א'ונד ד'ר פ'ערישענען ד'ר ווערדען א'ין ד'ר ר'וי-
טען ד'יענע ע'פירטענען א'ונזערע ווערדען ד'ר האכט
פ'ערישענען א'ונד ווערדען א'ונזערע ווערדען ד'ר
רענעליכע ד'יענע ד'ר א'ינע א'ונזערע ווערדען
ד'יען אונזערע ווא'יס ד'ר ב'ירדען ד'ר נובט גענוס-
ליך אין א'ירען ע'ניטשענען בעד'ראהע ווערדען.
אבער א'יס א'ונד אללע ד'ר א'ינע מעכטע א'יס
ד'יענע ע'ניטשענען ד'ר לעגען ד'ר א'ינע גע-
ליך ד'ר א'יך ד'ר ווערדענע א'יס-סעמיטישע
נובט א'ינע ווערדען ד'ר ווערדען א'יס בעד'ראהע
ווערדענען א'ונזערע פ'ערישענען א'יס א'ונד
ד'יען געגען ד'ר ווערדען א'יס בעווערע פ'אן ד'ר
פ'יסאל; יא ד'ר שווער ע'דוירדענע פ'ערישענען
ד'יען ווערדען מאכטע ד'יענע א'יס-סעמיטישע
ווערדענען א'ין ד'ר ר'ויטען; זא געבען זיך נ'ר ד'יען
נאכטען א'ונזערע מיטען ד'ר א'יס מ'ט ג'ויכע ד'ר
וואכט געמאנען א'ונזערע וואלדען; א'יס ד'ר
ווערדען ד'ר א'יס אבער נובט ר'ויטען; ד'ר וואלדען
זיך א'ינע פ'אן ד'ר ר'ויטען בעד'ראהען; אלל'ו ד'ר
בענטיגען פ'ארטיא א'ונד א'יס ש'יכען נ'ר געגען ד'ר
ווערדען ווייל זא האפען ד'ר א'ינע ד'יען ווערדען
נעפ'ארט ווערדען ד'ר שטאטע-א'ונזערע ב'ירדען
קאממוניסטען א'ונד ג'ויכע א'ונזערע א'יס
ד'ר געוואכטע שטאטע א'ונד געוועלשטאטע-
א'ונזערע א'יסטערייכע א'ונזערע א'ונזערע ג'ויכע
וואלדען ד'ר שטאטען א'ין א'ירע א'ונזערע
א'ונזערע שרענען געגען ד'ר א'יס-סעמיטישע מ'ט ג'ויכע
סערע שרענען פ'ארדענען; זא וואלדען נובט
געשטאטען ד'ר ד'יען א'ונזערע ג'ויכע א'ונזערע
קאנזע א'בהאלטען א'ין זיך ז'ר א'ינע א'יס-
ידישען אללאנען קאנזע א'ונזערע ד'יענע מיטעל
א'יס נ'ר א'ין פאלשע א'יסטענען שווער; ד'ר זא
א'ירען פ'ערישען נובט געגען ד'ר ווערדען אלל'ו ב'יל-
ד'יען ווארדען געגען ד'ר געוואכטע שטאטע-
א'ונד געוועלשטאטע-א'ונזערע יעצט א'יס עס נאך
צייט ד'ר א'יס-סעמיטישע-שלאנגע ד'יען קאפ' צו
ע'רשטענען בעפ'אר זא א'יר טאדעליכע ג'ויכע
נאך אללע ווערדען ה'ן פ'ערישענען א'ונד א'ינע
א'ונזערע גענוגענען ש'ירען א'ונזערע קאנזע!

א'יס פ'אר י' ווערדען פ'אן 16-טען ד'יענע
טעלעגראפ'ירט; ד'ר קאממוניסטען זאממעלן זיך
פ'ארשענדיגען א'יך ד'יען שטאטען צעהלדיך צו-
זאממען; ד'ר שטרענגסטען אלל'ו ע'דוירדען
געגען ד'יענענען געא'יס אלל'ו מ'ט גענענע

איך דאס גליק, זינע האכעסטאנטע מיטער ביא זיך צו האבען.

עס וואר אים ווינטער, אן איינע פרייטאג-אבענדע, דאס צעהלליכע פאמיליע זאם רינגס אים דען פסטליך געשטיקען שבת-מיש, שאן וואר אין מחיל דער מאהליצט פערצעהט, אונד מאן וואר דאביא, "זמרות" צו ווינען, דא ערשיען דאס דינעסטערדיכע אונד מעלדעטע, דאס אין האג-בעאמטער העררן פערל צו שרעכען ווינטע.

עס מוזט מיר ליידי, דאס איך זא שארע (זאנטע דער בעאמטער, אלס ער אין דאס ציטמער טראט) דאס קאמט אים אייפארע זינע קאני-ליכען הארויס, דעס פרינצען הענדריק, זינע קאני-ליכע הארויס לאסטען העררן פערל פרינציפליכסט ערוזכען, דא איך זינען עטמטל פערצינעכטע דעפטיבע פערשיידענע ארט זאגליך צום האפט צו זענדען, זינע קאניליכע הארויס ערווארטען דיעוועלבען זאפארט דא זא ער איינשטיקונג פיר אין הייטע זאפארט נאך דער מאהליצט איינפיה-ענדע דעס פערשטען געברויכט ווערדען זאלען.

איך בעווערע אונדערלוי (זאנטע הערר פערל) זינע קאניליכען הארויס הייטע אבענד ניכט זינען צו קאנינען, שבת האט שאן זייט איינער שטינע בעאניגען, זינע קאניליכען הארויס מיסטען זיך שאן ביז מארגען אבענד געוועלדיך. זאנדערבארע ציטונגען! (זאנטע דער האג-בעאמטער אבענד) זינען דאס עטמטליכע צו ער-דען אונדערען געסטען זינען מארגען ווערען זאל-הייזען הייטע אבענד איינפיהרע ווערען און זא קאנינען ווי דאך איינמאליך ביז מארגען אבענד מיט דער איינשטיקונג ווארטען!

איך איך (געטונגעטע הערר פערל) קאני אס זאסטאן ניכט פערקויפען, שפדעכען זא ני-טנס זינען הארויס מיין טיעפסטעס בעווערען אים, ווערען זא נור צוויא שטונדען פריהער געקאממען, דער בעאמטע ענטפערטען זיך דער איי-טערבראכענע "זמרות" געזאגט ווארדע ווערען איינפארעמטען.

מאן זאם נאך ביא טישע, אלס דער באמטע דעס פרינצען צום צווייטען מאלע ערשיען, הערר פערל! (זאנטע ער) זינע קאניליכע הארויס לאסט זא דערינגער בעסטען דא ערשינע-טען טעפליכע צו זענדען, דיעוועלבען זינע הערר אן קיינע אונדערען געשטעטע צו האבען, אונד ווי ברוביגע זא נאטורליכע, זינען ווי זא ניכט ער-האלטען, זא ווערע דאס אונדער זאנצעס שפיעל שטארקען.

איך איך (אנווארטעטע הערר פערל) מאן נר ווערעדראלען זאם און זיאן איינמאל געזאמט האבען; עס איז שבת, אונד דאזער מיט איך אונ-געלויבט בעווערען, דען ווייניג ווערע קאניליכען הארויס ניכט נאכקאממען צו קאנינען.

קייט האט מאן געבענטש אלס דער בעאמ-טע צום דריטען מאלע ערשיען, דיעסטאל בראט.

טע ער אין איינגעהענדיגע שרייבען דעס פרינצען, דאסוועלכע לויטעטע:

מיין לעבער פערל! איך מוז דא פערלאנגען דעם טעפליכע זאפארט האבען, זא דער-פון דאס דאפערטע אדער איך מינעטווענען דאס דרייפאכע דעס געוואהליכען קייפערדיגע דאפיר פערלאנגען, זאלשטען זא זיך דענאך ווייניג, מיין גען זאזאנע צו ערפילען, זא ווערדען זא דא פאל-גען לייכט ערמסטען קאנינען, איך ביטע זא צו ערווענען, זעלכע ניטע קונשאפט זא ביווער אן מינער האפאלטונג געהאבט האבען. הענדריק!

נאכדעם הערר פערל דען ברענע געלענען האמטע, זאנטע ער: "ווענען שבת קאנין איך זינער קאניליכען הארויס ניכט שוויפליך אנווארטען, האבען זא דא ניטע, דעס פרינצען זא זאנען, דאס ער צוואר איין האהע, מעכטיגע הערר אונד דעס צו געהארבען מינע פליכט אונד שולדיקייט ווערען, אלליין עס ניכט איינען נאך פיעל האהערען העררן, אונד דיעווער, דער קאנינע דער קאנינע, דער שאפער אונד פארמאלט, האט מיר בעפאלדען, אס שבת צו רועהן, ווי ליידי עס מיר איך איינמאליג זינען דאס אונד איינערעליכע קונשאפט פערלדיגען צו מיסטען. איך קאני ניכט אנדערס."

אלס דער בעאמטע זיך געפונען האמטע וואר דא שטיממנ אין דעם פאמיליע איינע פער-שיעדענע דא ערוואכענען זאנען, זעלכע בע-רויסט אים געשטעטע טוענען זאנען, מינען, מאן העסטע דאס טעפליכע זאנען איינען פריי צו בע-צייכען, העררונגעבען דורפען, פרינע הענדריק זיא איינער דער בעסטען קונדען דעס געשעפטס, אונד זינע קונשאפט ווערדען שטערצליך געחלען. דא ערהאב זיך דא אלטע נאטורליכע אונד שפראך: "שוויינט קונדע, אונד פאללפיהרט ניכט זאלכע רעדען! ווארום זאלשט אונד אירעם פאטער דאס הערן שיער מאכען? פריינע ווי אונס פיעל-טערהי, דאס אונד דער אללינישע נאטט דא ני-לענגעהייט געבאטען, פיר זינע הייליגע רעליגיע, קאני אונס מעהר געבען, אלס ווי ווייניגען אונד פערלאנגען."

אלס דער שבת צו ענדע גענאנען וואר, ער-העלטע הערר פערל איינפארענדיגע זיך מאן-מאן פריי, 10 אהר, ביים פרינצען הענדריק איי-נעפערדען.

דא פראגע, וואס דער פרינען מיט דיעווער אייפארדענדיגע בעווערען, בעשעפטיגט דא פא-מיליע ניכט זענען, צו פירכטען האמטע הערר פערל ניכטען, זעלכע ער דאך אין איינעם פריינען זאנען איך פיר דא ווייניגע איהם צו וויללען צו זיין, ניכט צויר קונשאפט ציערען קאנינע, דען-נאך טראט הערר פערל מיט שווערען העררען אן דאס געמאך דעס פרינצען, דיעווער טעפליכען איי-פארענדיכטען.

מיין לעבער פערל (זאנטע דער פרינען), איך מוז דא ביא איהנען ענטשולדיגען ווענען דער איי-אונדערהעליכקייט, דא איך איהנען אס פרייטאג-אבענד בערלייטעט האבען, נראף לי שטיין וואר ביא מיר צו נאסט, דא דעדע קאם איך דא ווערען, דער נראף בעהייטעטע דיעוועלבען זינען דא געלד-העריגסטען מענטשען, דא עקסטרעמען; פיר געלד-זיא איהנען אלעס פיל, אונד זינען עס זיך אים איהרען פארמאגל האנדלען, זא זיא איהנען גאר-ניכטס הייליג, איך ווערע שפראך איהם אונד ווי-עטמטעטען אים אין פאם עכטען טאקאיער וויין, ווי בעשלאסעטען איך איך דא פראגע צו שטעל-לען, נון, איך פריינען מיך, דאס איך דא וועטע געוויינען האבען. ניכט אים דעס טאקאיערס וויללען, זאנדרען דעסווענען ווייל מינע ניטע מינען און בענען איך דא ווערען קיינען שטאם געשען דעם וויי, אים דעס קאנינען הייזען "אראניען" (אינער-העריגען דא דען צום ערסטען מאלע אין האג-לאנד איינאונדערען) זיסען עס זיא, דאס דא זינען צו דען בעסטען אונד טריינסטען שטאמט-ברענען דער געווערלאנדע געדארען, מינע קונ-שאפט פערבליבען איהנען; איך וויל אבער איך דאפיר זאנען, דאס דער קאנינע אונד זיין האג קע-טע צו איהרען קונדען געדארען.

ווענען זאכטע נאכדער ערהעלטע הערר פערל דאס, פאסטען אים קאניליכען האפיערעיאנט, ער קאם נון מיט זעמטליכען מיטלענען דער קאניליכען פאמיליע הייזען און בערלייטען אונד געוואן איהרע ניכט אים האהען נראדע, אלס דא פרינצען מאראניגע איינע טאמטע דעס געשעט דיעווערען קאנינען, פאן איינער הייזע אין דעם הייזע לאנד צוירקענדיגען בראכטע זיא דעם האפיערעיאנטען פערל אין אנהענקען אים יעד-זאלעס מיט - אינע צוואר אין פאאר פרינעטען תפלה!

ווענען זאכטע נאכדער ערהעלטע הערר פערל דאס, פאסטען אים קאניליכען האפיערעיאנט, ער קאם נון מיט זעמטליכען מיטלענען דער קאניליכען פאמיליע הייזען און בערלייטען אונד געוואן איהרע ניכט אים האהען נראדע, אלס דא פרינצען מאראניגע איינע טאמטע דעס געשעט דיעווערען קאנינען, פאן איינער הייזע אין דעם הייזע לאנד צוירקענדיגען בראכטע זיא דעם האפיערעיאנטען פערל אין אנהענקען אים יעד-זאלעס מיט - אינע צוואר אין פאאר פרינעטען תפלה!

ע ש ט פ ט פ ר י ב מ

פערטער שלאכט פיער-טאקס ביא דער 15-טען דע, מי היע אין פערט טאקס-האלטענען זאנע-טאקסע ווארדען 1255 שטיק נראט-אונד 1875 קלייט-פיער צו טאקסע געבראכט, היינפאן ווארדען ערקויפט: 40 שטיק פיר 100, פער שטיק פאן 150 180 נידען, 835 אסטע דאס טאאר פאן 221-240 נידע, 195 קורטע דאס טאאר פאן 180-240 נידע, 180 מעלד-קורטע דאס שטיק פאן 160-200 נידע, 5 שטיק ביספעל, דאס טאאר צו 140-170 נידע, 598 שטיק קערבער, דאס שטיק פאן 15-20' נידע, 1277 שטיק לעסטער דאס טאאר, 4-5 נידע, פרייע שטיק 100 קורטע זאנעט-דרייט, 53-50 נידע - קורטע-פלייש, 49-50 נידע, קאכט-פלייש 60-64 נידע ביספעל-פלייש 47-49 נידע.

לאטטא-ציעהונג פאם 14 מערץ 1883.
פריינען 56 8 9 13 87

Table with 3 columns: Description, Price, and Quantity. Includes items like 'פריינען', 'קורטע-פלייש', 'קאכט-פלייש', 'ביספעל-פלייש'.

פריינען אונד מעהל-פרייז-טאבעללע

Table with 4 columns: Item Name, Price, Quantity, and Unit. Includes items like 'פריינען', 'קורטע-פלייש', 'קאכט-פלייש', 'ביספעל-פלייש'.

שען צייגטן איס'יידישען ווערדע. אים דאס פעררהאפטע-
שען ארמען וידען פערלייבט זאגאר אן דען נאר-
נען צו בריינגען. מינדעסטנס אבער פיר אללע ציי-
שען אים ערקערע שטראכטען צו לאסן. מיט-
ווייטש ווארדע דען אויך פאן בארי איר פאן דעם
מיט-א-עס'אדער א-טעם-רובעס פארשוועהענדי-
מיט אללע נור ערדענקריכען שטייבעלישען איבע-
הויפט דאמיט ער נאר ניכט צור בעווינגונג קאמ-
מע. דאס ער דורך דיעזע פאלשע איסזאגע אין
גרינגענעלאגעס פערברעכען גענוע זיינע אייגענע
גלייבענס-אנטאסען פערראיבט. אלליין אין זיינער
האפט ווארדע שטילאויטש ענדליך דאן פאן נע-
וויסענס-מיסען בעאנוויזונג איר פארדערטע
דאסער ווערדערהאלט. דאס מאן איהן נאך איינמאל
איינעם פעררהאפטע אנטעציעהען מאנען. דאס
וואלדע פערברעכען בארי דורכאויס ניכט בעווינגען קא-
עו מיט שטילאויטש נייערונגס פראטאקאל
הענטע אייגענטמען מיסען. דאס אללעס וואס
ער אין בעזען אויף דאס איבערהאפטע דער טיט-
דאראדע לייבט אן דאס איבערדע וידען געזאמ-
איינע ליגענעהאפטע ערבוטונג געוועזן וואו. דאך
שטילאויטש רופטע ניכט ער בעשטרעמט פארט-
דאך דאס ערבוטע דאס מאן מיט איהם אין איינע-
פריהא פארניגהען מאנען וואס וואר דאס צו טהון
בארי בעשראם איינפאך. דען שטילאויטש אים
זיינער האפט צו ענטפארען— ווייל וואס וואלדע
בארי מיט דיעזע פרייהאפטע דעם שטילאויטש
ענדישען ער בעווינגען אז: דיעזע שטילאויטש
ווייל איינמאל זיינע פרייהאפטע בעלאסטערטע אים-
זאנע גענוען דאס וידען אים געווען צו צווייגע-
נעשיגהע דיעזע ווערדע דער פאר דעם נע-
רויכע. דאן האט איר ערע געווינדען צו איינע-
קלאנע גענוען דאס פעררהאפטע וידען איינעבייט-
זענע איר דען שטילאויטש ערדאך אויף פרייען
פויס איר ווערדערהאלט ער דאן זיינע פרייהאפטע בע-
לאסטערטע איסזאגע דאס קאן אויך וואלדע דאך בע-
הייפטען: דאס ערסטע איסזאגע דעם שטילאויטש
ענטפערט דאס פאלגע וואס וואלדען אלליין זיינע
שטילאויטש אויף פרייהאפטע דעם אים ווארדע ער פאן
דען וידען ב' ע' ט' א' ב' ע' ו' דאמיט ער דאס פאן
נען זא אבערענעמען צייגענשאפט ווערדערהאלט ז' ז' ז'
ענענען בארי. אלליין דער נאנצע שטיינד-מיט-
דאן אויף דארהיין ווייל דער שטראכטע איינמאל
דאס ענטלאסטונג דעם שטילאויטש אים דער האפט
דורכאויס ניכט צייגענען וואלדען דער האפט
שטילאויטש. דעם זיין פערברעכען אללע געטע-
הוע געריכט האפט פארטעמטען זיין געטע-
כער איבערפארט. דאס מאן איהן ענדליך דאך צו
איינעם נייען פעררהאפטע צילאסטען מאנען. בארי
בייבט דיעזען מיסען איר פארדערונגען גענוענאכער

מיט: ער וואלדע עבען פאן איינער נייען צייגענ-
אויסזאגע דעם שטילאויטש ועלכס-פעשטער-
ליך ניכטס הארען. אלליין פאר מרצעס ערפיהר
דער שטראכטע איינמאל דאס נאנצע איבערלענעדיג
איר צאנערטע ניכט מיט שטילאויטש אין נייעם
פעררהאפטע אנטאדענען. — אין גענעווארט דעם
שטראכטע איינמאלעס דעם היכטערס דיעזע
איר דעם איינעוויינגע-הייכטערס בארי ז' ז' ז'
ד' ע' ר' י' ע' פ' נ' שטילאויטש פיערליך זיינע נאנ-
צע פרייהאפטע איינמאלע בעזענליך דער איבערהאפטע
דער טיט-דארהיין לייבט אן דאס איר איבערדע
וידען. פארלייבט האפט דיעזע ווערדע דורכ בלאס
דאס פאלגע. דאס דער גענענענס-וועכטער קאראנט-
שא אויף הארענען בעפערט זיינע אפטעס ענט-
האפטע ווארדע. דא עס פעררהאפטע האפטע
זאל. דאס שטילאויטש בייזער צו איינעם נייען
פעררהאפטע צעלאסטען ווערדען עס איז דעם
ערדעלבע קאראנטשא. דער בעקאנטליך פאר
דעם שטראכטע איינמאלע הערן פאן האוואט אים-
זאנע דאס בארי דאס פעררהאפטע וידען נע-
פאלטערט האפטע שפעטער אבער דיעזע איסזאגע
צווייכאט מיט דער פרייהאפטע. דאס הער פאן
הוואט איהן צו דיעזע פאלשען איסזאגע גע-
צוויינגען דען העפטע וואס איינער לעזער
ווייסען. ווארדע דאמאלס גענוען הערן פאן הא-
וואט זאגאר איינע איינעוויינגען איינעוויינגען
זיינע שילדראגמיש שטעללעך זיך קראד הערען
דאך פאנען ער זיך פעררהאפטע פאן זיינער טהע-
טיקייט אלס שטראכטע איינמאל אן דער טיט-
עס'אדער אנטעציעהען אנטעציעהען. דיעזע
קאראנטשא. דער זיך אלס אין איינעוויינגען
שפיטעכע ווערדענעלעטע איינעוויינגען זיין אים
זיינעם דיעזעס נעיאנט. דער היכטער פראנץ קאר-
ניש שפעטע זיך איינעם נייען צו גענוען דיעזע
ניישען. דער דער אנט-ענטענען בארדע זא
ניכטע דיעזעס געלייכעס-געל-זאמלונגען
איינעוויינגען. ועלכס דער ארסטע ערבוטע-
שטייבער זענען 30-40 גענוען. נור דער נע-
רויכע פרייהאפטע הער איינער אבראן ווען דע-
זעס פאררהאפטע דעם דען ווארדע צוויינגען.
טען איינעם שייקען עבען איר ניכטען הער פאן
אבראן זיינע דער איינעם מאן אנטע דען
נייערהאפטע היכטען צו זיין דער נע-אנט-
עמיט איינע ז' נאכטענליך ווירד אים נייערהא-
זא נאך געמילדעט: ביא זיינעם נייען פעררהאפטע
זאנע שטילאויטש איינער אנטעציעהען איר האפט
ווארדע איינעווארט דאס איר אס 14 זיי פארנייען
יאהרעס מיט דער לייבט צו טהון האפטע. דאס איר
אן זיינעם טאנע איבערהאפטע אים זא ווארדען
אן דאס וידען צי אים פרייהאפטע דער בעקאנטליכע

קונסטאכטערייא צו איבערלענען. איר האבען מיך
צו דיעזער פאלשען צייגענ-איסזאגע דעס הארב
פארענאלטע גע'האלט ווייל מאן מיך געפלינגט
האט. שפעטער יעדאך פעררהאפטע איר נאך לאנגע
בייא דיעזער פאלשען איסזאגע, ווייל מאן מיך
אויסשטייגערט איר ווייל מאן מיך פיר דיעזע אים-
זאנע גענענענע פערשעבעניגען עמאכט האט.
דאס מיינע דאסאלע איסזאגע איינע ליגענעהאפטע
וואר. דאס קאנן איר בעווייזען דורך הערן גראס
אירם ערעכטשען איר הערן ווייל עס אין נאמען
דאס מיך אס 14 זיי פארנייען איר דעם קען נאמען
טאן אין קערעכטען גענעהען. איר דאסאלען
דאך ניכט גלייכצייטיג אס ערדענהאפטע טאנע איר
אין פארקאני געוועזען זיין — דיעזע דורך צייגען
בעשעטיגטע ווערדען אס פיר דאס נאנצע אנט-
קלאנע גע'האלטע פערטעטע וויינגען!
* (א' י' ו' ו' א' ר' ע' ה' ג' ע' ו' י' ו') אין
דעם זאנענאנטען קונסטע-האפטע-היינע-
דאס דער קאנטעס קאנטען פארנייען זאכע אין
איינעם נאכט 12 ביז 15 שווערען צו זאכען
שלינגען פרייטאדען לערס איר שיעסען גענוען
דאס וידען איר איינעם מיטשפאלענען איר דאס-
הונגען אים. דאס דאס איינעם בעזעכער דיעזע-
זעס קאפטע-היינעס וידען זיין שטאר-
איינער אויף איר זאנע צו דען שיעסענען שפ-
הענטען: איר שיעסען איר הוהע דאס וויר אים
הוהע ניכט שילדראגמיש ווערדען שפעטען איר
שיפעטען לאסטען. זאלשען דאס הערן איר
שיפעטען איר ווייטער פארטענען וואלדען.
רויפ אן זאלד דאס דאס פאלציאן — קיים האט
דער מאן דיעזע ווארטע איינעוויינגען אלס דאס
שטענען אבער איהן הערשעלען איר איהן מיט-
האנדעלשען. דאס איינעם וידען וואלדען נאמ-
ליך דעם אייבערלענען צו הילפען אירען. — דעם
ענטשטאנדען אין איינע ווארדע בייזענען שיעסען וואר-
דעם קאפטע-היינעס ווארדע צי שטארט-היינעס-
מאנשאפט אים הילפען אירען מיטען עס עשיע-
נען דען איר דאס פאלציאן מענענען. וועלכע דאס
שטענען איר דעם הוהען איינעוויינגען איר
פארנייען מיט דארהינען שיעסען: דיעזע דאס
אלסאלד פערניימען זיך דאס שטענען איר
דאס נאכטע וואס זא נאך פרייטאדען שטארט-
דיעזע שטענען זיך פעררהאפטע. ביא דער
שטארט-היינעס מאנשאפט מיסען זא אירען נא-
מען איר דאס נאמען אירען מיטשילדען קאל-
לענען צו פראטאקאל געבען. אונדוואס שפעטלעך

קאנוליך ענוונט וואר. זיין אנהענגער עווארדען מאן
הילפע דאסער דען איינעם דער פאמיליע עווארדען ביא
קאנוועלל פיר זא נאכט. דאס ועלכס טאקעס דען
זיינען באקראם מיט נאכטער ערפירטע ענטפארען מיסען.
אלע זיך דען באקראם אן דער אנהענגער דעם פיר
הענדי דעם בעפארן. איר וועכטע אן אויף דעם פולק
דער צעטער אללעוויא ווערדענדיגענע ווענען. האפט ער
זא הינד דאס גליקליכסטען שווערען ווענען צייגע-
בראנט. — דאס הינד נאך דאס אללע פאמיליע-געשענען
פאן וועלכע אויף זיין אקעל געהייערע פאלע געשענען
ציענעלשע. אונד דאס ער זענען דאסער מיט נאכטען זיי-
עדיע ענענענען. (איר וויר ווערדען אים פערלייבט
דיעזע ציענענען מאנעס איינעוויינגען פאן דיעזעם
פארנייענען געשענען צו ציענענען האפט.) באקראם זיינע
אויך אין דאס צייטער. וועלכעם שטראכטע-שטראכטע
וואר. ער זא איר בילד איר ווישעטע דאסער: ער
וואספען. דאס זיין אקעל פאר גענענען אירען דיעזעם
ליגענעהאפטע וויינגענען עווישען באקראם אונד
אלעקסיס נענען גענעהען: דיעזע האט אבער דער קריגע
דיעזע פאמיליע ענטשויש.
באקראם ליעס פארליין אן זיין ווען אונד פראנטע
איהן: אב ער אס פארנייען דעם אבערלייגענען טאנען זיינען
בייען דעם פארליין אלעקסיס איינעוויינגען?
(דאס וואנען ווארדען) איר טהאט. וואו זאס
בעפאלען. אלעקסיס וויינען. אלס זאס איינען ביייען פאר
אונד וואר זעהן געקומענען פערשעקט אבער פארט
איינער שייבען אונד געווישען זיך ניכט. אירען פארטער
אין וואס העפאן צו זאנען. איינעווישען עראיינגען זיך

דער פארפאלט מיט טאקעס. דעם מאן דאס שלאג איבער-
געבען מיסען: דער וועכטער ענוונט זיך אין זיינע הייסע
איר אבער האפטע קיינען צייט. איהם צופארקאפטען אונד
איר צו ווארדען.
באקראם בעפאלט זיך ווענען שייבער ווירדאקע
אין שלאשעטער איינעוויינגען: באקראם ועלכע בעזעכ
איר שלאשעטער דעם אלשען רעשערס אלליין. לענטע
זיך ניכט צו בעשען ווארדען ווארדען זיך אויף דען לעה-
נעסעל. וואו ער זיך זיינען געדאנקען היינענענען. באקראם
דאכט אבער ווייזען אונד איינעוויינגען נאר: ער
ענטשלאק זיך. איהן אנהענגער קראנוועללעס צו ביייען,
ווייל ער איהן פיר דען איינעוויינגען מאן העלפט דער אונד
טער דען ארמאלענען איינעוויינגען ענוונטען אים
שטארטע וואר. ווען זא שטענען.
דאס בעשלאנגהאפטע דעם שלאסעס בירשפארט וואר
פאן דען קראנוועללעשען לענטע בעשלאסען. אונד נור
דאס פאמיליע עווארדען וואר ער ועלכע דאס פארלייערונג
דיעזען בעשלאנגהאפטע פאנאס אויף מאנאס איינע-
שאכען. דא אבער דער אלטע ריכטער פארטוהר, אפגע-
ליך גענוען קראנוועללע צו שטענען אונד פיר קאנוע קאל
II ווייטער טהעקען צו זיין זא ענטשלאסען זיך דאס
קראנוועללעשען קאמפיוטער. דאס שלאג זאפארט איר
בעשלאן צו נעמען. דאס שלאג העפטע פארלייבט דעם
שוואנער קראנוועללעס. נאכטען דעסבארטן איינעווייטש
ווערדען זאללען.
אלס באקראם זא אלליין אין דער נאכט אין דעם
צייטער זאס. קאס איהם דער געדאנקען. איינען ביייען אן
קראנוועללע צו שייבען קאנעהן ערוויכטע איהן קראנוועללע

אלס ער פאן איהם אכטער געקאפטען. אויף זיינער ווייט
נאך בירשפארט לאנד אונד לייפט צו שווערען אונד איהם
דאן שייפליר זיינע אויכט אבער דאס אפגעשליכטע מיי-
נען מיטשטויבען.
באקראם איינעם זיין אן קראנוועללע אירען ביייען.
אין ועלכעם ער דיעזעם מיטשטויבען. דאס דער נאכטען
טהייל דעם ענווישען פאלקעס פיר דאס רעסולוק ענוואנ-
נען איהם. אן דיעזען שפיטען קיין אנהענגער אלס קראס-
וועלל ערווישט ווערען.
באקראם איינעם ערשטלישע קראנוועללע דער ראטה.
דאס מיסען קאנוועללען שלאסער אין בעווישן צו נעמען
נור ערשאט ער עס פיר זיך אלס איינע בעקאנערע נונט
איר שלאסען בירשפארט פארלייבט זיינען אקעל אונד-
שאקט וואקענען צו אלסען. צום וועלכעם ענוואנען איר-
האט איינע נאנצען פלאן אבער דאס נאכטען ענווישען צו-
פולק אונד ערשאפט דען קראנוועללע. מיט הילפע דער
פארנייענען דער ציענענען דעם שטראכטע צו ווערדען. אין
ביייען פארלאנגען צו נעמען אונד זיך מיט דעסען
הילפע אן דאס שפיטען איינען בעקאנערען. אבער קרעס-
טענען רענייערונג צו זענען
באקראם פאלגעט דען ביייען פארענעלען צוואם-
טען. אירעסטייע איהן אן קראנוועללע אונד ענוואנענע
איהן מיט זיינעם וואספען. ער ליינט דען ביייען אויף דעם
שיש — אונד פראנטעם באקראם זיך דעם שלאסעס
ערווערדען וואלדען. איינעוויינגען איהן ערוועלכע דענאך
אונד ער שליפט איהן. —
(פארשטענען פאלשט)

